

Wie waakt, wint

Dorpsraad Wijk aan Zee

Verklaring Stg. Dorpsraad Wijk aan Zee

Nav metingen ultra fijnstof RIVM juni 2020

10 juli 2020

=====

In Wijk aan Zee is de concentratie ultra fijnstof te vergelijken met een druk verkeersknooppunt. Dat is de uitkomst van metingen van het RIVM die woensdag bekend werden. De Dorpsraad van Wijk aan Zee vindt dit verontrustend nieuws temeer daar de overheid de problemen met luchtvervuiling en de consequenties voor de volksgezondheid al decennia negeert.

De regionale overheid spreekt in haar nieuwste beleidsstuk over Tata Steel, de grote vervuiler in onze regio, over 'meer gezondheid' en 'schone luchten'. En kopieert vervolgens de riedel van Tata over een groene toekomst, want CO2 arm. Hoe ver kan je de plank mis slaan? Vergroening vooral door opslag van de CO2 lost het probleem van stofuitstoot niet op. In het beleidsplan staat geen enkele concrete maatregel om de luchtvervuiling aan te pakken.

De regionale overheid debiteert bij slecht nieuws zoals dat van deze week doodoeners als 'een betere balans tussen economie en milieu'. Maar zij heeft tot de dag van vandaag alles nagelaten om de onevenredig aangetaste gezondheid in de omgeving daadwerkelijk te verbeteren. Sterker nog: de regionale overheid steunt de plannen van het staalbedrijf voor verhoging van de productie. We kijken naar een angstige overheid die Tata Steel ruim baan geeft. Een overheid die nauwelijks kennis heeft van de internationale staalmarkt en zich laat gijzelen door het mogelijk perspectief van ontslagen en verlies van welvaart. Daarvoor offert zij de gezondheid van mens en milieu.

Tata Steel is zware industrie en bezet met onder meer hoogovens, cokesfabrieken, een pelletfabriek, walsenrijen en hoge erts- en kolen bergen en afvalhopen het grootste aaneengesloten industrieterrein dat we in Europa hebben. Het is een bedrijf met deels verouderde installaties, opgelapt voor de grote productie die nu wordt gedraaid. Er gaan daar dagelijks zeer kankerverwekkende stoffen de lucht in. Wijk aan Zee bevindt zich op honderden meters van het Tata-terrein.

De regionale overheid, die over de vergunningen gaat, heeft het bedrijf tot nog toe altijd uit de wind gehouden. Het dwingt Tata niet om standaard op vervuilende fabrieken filters te zetten. Nieuw afgegeven vergunningen worden niet aangescherpt. De oude, veel te ruime vergunningen worden niet gehandhaafd. Illegale uitstoot bij de cokesfabrieken, waar een dwangsom op staat, wordt genegeerd. En de marges voor marchanderen met emissies zijn eindeloos, want de toezichthouder telt emissies niet bij elkaar op. Alleen al de onvoorzien (maar wel toegestaan) emissies lopen op sommige plekken in de duizenden per jaar.

Stelt u zich voor. Ons dorp is een badplaatsje met iets meer dan tweeduizend inwoners en een handvol straten op de drempel van een uitgestrekt duinreservaat. Maar qua luchtkwaliteit wonen we dus op een druk kruispunt in de stad. Het is zelfs erger dan dat. Want in het ultra fijnstof in Wijk aan Zee zitten ook allerlei metalen van Tata Steel. De kleine stofdeeltjes en de metalen komen

rechtstreeks in de bloedbaan terecht waar ze enorm veel schade kunnen aanrichten.

Uit een recent onderzoek van de GGD bleek al dat longkanker in onze gemeente (Beverwijk) opvallend veel (27 procent meer dan in Nederland gemiddeld) voorkomt. Bij vergelijking met twee naburige gemeenten kwam uit dat niet extreem rookgedrag maar luchtverontreiniging de meest waarschijnlijke oorzaak is. En vanwege de prevalerende windrichting en de nabijheid van de fabriek betreft het vrijwel zeker stof van Tata Steel. Maar dat durfde de GGD, die onder de gemeente valt, in het te elfder ure aangepaste eindrapport niet meer te zeggen. De nieuwe metingen van het RIVM bevestigen overigens deze analyse.

Ultra fijnstof, veroorzaker van onder meer voor longkanker, is afkomstig van verbrandingsprocessen. Het daalt dichtbij de bron neer. Het RIVM wijst weliswaar drie mogelijke bronnen aan: zwaar wegtransport, de scheepvaart en de industrie. Maar uit een eerder onderzoek(2010) is gebleken dat Tata Steel de bron is van 88 procent van de lokaal uitgestoten fijnstof. Er is geen reden te veronderstellen dat dit in het geval van ultra fijnstof heel anders zou liggen. En trouwens bijna alle zwaar wegtransport dat hier rijdt, is voor Tata. En ook de meest vervuilende scheepvaart lost grondstoffen bij Tata.

Uit een eerder onderzoek van het RIVM bleek dat de grafietregens in Wijk aan Zee ook zware metalen en kankerverwekkende PAK's bevatten. Afgelopen december werd bekend dat de sinterfabriek bijna dubbel zoveel stof met zware metalen uitstootte dan mag. In juni werd bij een inspectie ontdekt dat in slak, een restproduct van het staalproces, het zeer kankerverwekkende chroom 6 zat. Het bedrijf betwijfelde dat openlijk overigens. En dezelfde maand kwam ook uit dat de overheid de cokesfabrieken jarenlang tegen de foute meetlat had gelegd.

Hoeveel onderzoek wil je nog hebben? Je zou zeggen dat alle alarmen bij de overheid inmiddels op rood staan. Die overheid - om te beginnen de gemeente - moet namelijk zorgen voor een gezonde leefomgeving. De reactie van de wethouder Milieu van de gemeente Beverwijk op het nieuwste onderzoek was ronduit beschamend. 'Ik kan mij voorstellen dat de ongerustheid toeneemt'. Alsof het wat is, wat hem niet aangaat. Deze wethouder - al vele jaren lijsttrekker van Groen Links - is de man die buiten het zicht van de camera zegt, dat Tata zou moeten sluiten als de overheid het bedrijf aan de regels zou houden. Met andere woorden: dat gaan we niet doen.

Gisteren suggereerde hij dat de plannen van Tata Steel voor CO2 afvang en circulaire economie in de toekomst de oplossing voor de overlast zijn. Hij lijkt het niet goed begrepen te hebben. CO2 afvang lost de uitstoot van grof stof of (ultra) fijnstof niet op. De CO2 afvang, waar overigens veel mitsen (grootscheepse overheidssubsidie) en maren aan vastzitten, zijn belangrijk voor het klimaat op wereldschaal. Ook de gedeputeerde voor Gezondheid en Milieu van de provincie Noord-Holland - de man die uiteindelijk over de vergunningen gaat - leek te hintten op de CO2 afvang. Hij begon gevraagd naar een reactie op het RIVM-rapport over 'nieuwe technieken' die Tata zou kunnen toepassen.

De Provincie zit op de sleutelpositie. Zij gaat over de vergunning maar zij is ook de instantie die steeds maar meer wil verkennen, in kaart brengen en bekijken. Zij is ook de instantie die zich bij vragen over

Dorpsraad

Wie waakt, wint

haar falend beleid en toezicht graag verschuilt achter 'het juridisch kader'. Daarmee bedoelt men: de vergunningen staan vast en bieden Tata Steel rechtszekerheid. Dus kunnen we niets doen.

Dat valt te bezien. Toen er een dodelijk ongeluk plaats had met een Stint, trok de overheid ogenblikkelijk de vergunning van de Stint in. Om de Stint weer toe te kunnen laten, werd de vergunning aangescherpt en de controle opgevoerd.

De overheid heeft een zorgplicht, in de wet geregeld. Als de volksgezondheid ernstig bedreigd wordt, heeft de overheid alle redenen om een vergunning aan te scherpen. Het Provinciebestuur, waar ook Groen Links in zit, moet dit toch aanspreken. De gedeputeerde (PvdA) wil er nu 'naar kijken'. En hij zou het opnemen met Den Haag en met Brussel. Het klinkt akelig bekend; als een plaat uit de oude doos. De Dorpsraad wil daden zien. Woorden zijn er al genoeg gesproken.

Voor meer informatie:

Mirjam Gosen; telefoon 06-53651565

Of: secretariaat.dorpsraadwaz@gmail.com